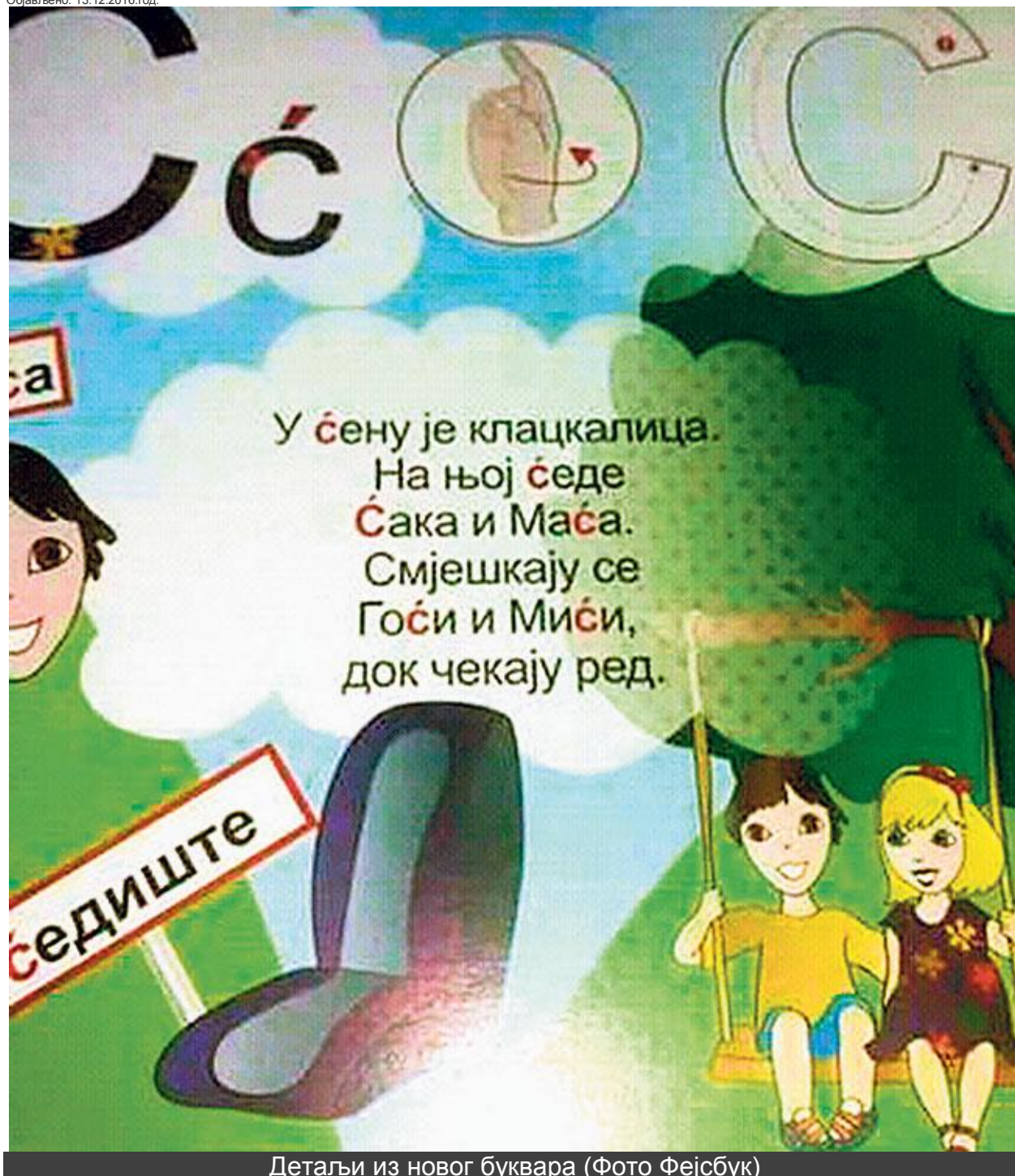

„Авион” на црногорском постао „авијон”

Објављено: 13.12.2016.год.

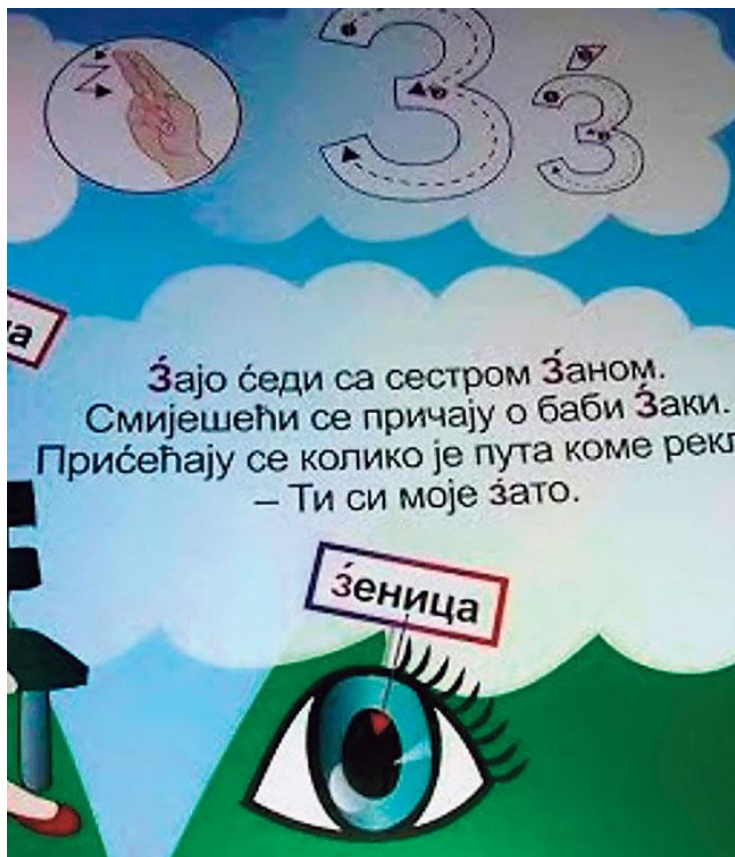

Детаљи из новог буквара (Фото Фејсбук)

Насилно „ијекавичење”, неправилни падежи, али и два нова слова, ѿ и ѿ, обележја су новог буквара црногорског језика намењен ђацима првацима

Подгорица – Векови су потврдили како један народ има будућност ако се уздиже на вредности постојања, понајпре писму и језику. А писмо и језик у Његошевој Црној Гори скоро три деценије черече, од прве ђачке књиге – буквара до универзитетских уџбеника. Након што је власт увела црногорски језик, нову азбуку са 32 слова, абецеду у школским дневницима и у свим институцијама увела латиницу као званично и једино писмо, уследио је, благо речено, нови скандал – црногорски буквар на језику који ни највећи лингвисти не умеју да „преведу”.

Немали број родитеља бурно реагује након што је у букварима својих првака покушао, без успеха, не само да прочита насилну ијекавизацију, већ и уметање два нова, црногорска слова – *џ* и *с*. Са ова два „слова” преправљене су познате пословице, приче, басне... Можда би преко тога родитељи олако прошли да у садржају буквара нису побркани и падежи. Но, састављачи буквара можда и нису обавезни да знају падеже, јер то је дело српске и хрватске лингвистике па у ишчекивању црногорских падежа покоји и ако побркају и није неки велики грех...

Аутори буквара, Славица Марсенић и Миладин Радовић, за поједине речи унели су у вежбањима нетачан граматички облик, па се, на пример, реч „авион”, пише – „авијон”. Но, можда „авијон” слети у црногорско школство и буде авион, али како објаснити следећи цитат из буквароклепословља:

„ У сѣну је клацкалица”

Наведени пример је један од бисера Марсенић и Радовића.
Колико је нама познато, правописно би то требало да се пише овако:
„У сјену (екавски сену) је клацкалица.”

Једна мајка из Подгорице је тим поводом на „Фејсбуку” поделила шокираност
букваром свог детета првака и написала:

**„Буквално ми се плаче. Моје дете 50 одсто ових измишљених речи и слова
не уме да изговори, ја не могу 30 одсто уз све напоре...”**

А пре нешто више од једног века црногорски господар Никола Први Петровић
фебруара 1907. године донео је Закон о школама у Књажевини Црној Гори.

**„Задатак је народнијем школама да васпитавају децу у народном и
религијском духу и да их спремају за грађански живот, а нарочито да шире
просвету и српску писменост у народу”**, пише у Закону о народнијем школама у
Књажевини Црној Гори, прокламованом од стране књаза Николе, објављеном у
„Гласу Црногорца” (17. фебруара **1907**).

Но, то што су Петровићи, па цела плејада лингвистичких великана сабирали и
нормирали као језик једног народа, они који ни падеже не знају одбацили су као
„империјалистичку, великосрпску, хегемонистичку лингвистику која није
уважила постојање и црногорског језика”.

„И поред свих притисака, већина грађана Црне Горе и даље се изјашњава да пише и
говори српским језиком. Истим оним којим је написан „Горски вијенац” и све
најсветлије странице наше историје, културе и укупне духовности.

То је истовремено и 'буквар' грубих покушаја испирања мозгова одраслих, и што је најштетније у свему, младе популације, којом је увек најлакше манипулисати", рекао нам је редовни професор Универзитета Црне Горе, професор доктор књижевности и угледни писац Драган Копривица.

„Ово је покушај вулгарног 'штеловања' језика и свести грађана. И уз овлашни поглед на бесмислене језичке ујдурме у тзв. буквару црногорског лако се уочава да се комедија наставља тиме што се чак и суштина речи, њихова семантичка страна, извитоперује до непрепознатљивости и бесмисла. Зато би деци био потребан и Франсоа Шамполион да дешифрује накарадне речи, или оно што је од њих остало, уз језичке заврзламе и хијероглифе, где фале и нека слова, истргнута из речи, да би фарса била комплетна.”

Копривица истиче да се **ради о провидном покушају да се „помоћу” неког карикатуралног правописа, нових слова, новоговора и извитоперених речи новокомпонованих језичара добије шатро-црногорски, виртуелни језик за кроз кућу и шегачење.**

„Овај буквар је нови искорак у празно на штету црногорске културе и њене аутохтоности. Зато ауторе треба прозвати пред лицем јавности у циљу одбацивања тог типа наставе, којим се малтретирају ученици, исмевају наша култура, историјско памћење и црногорско национално биће”, поручује Копривица.

Он додаје да **режиму у Црној Гори „ништа није свето у намери да се изругује с основним грађанским вредностима у циљу опстанка на власти,** доказ више је и ујдурма око тзв. црногорског буквара, којим се врши покушај отвореног насиља и изругивања с културом, здравим разумом грађана и језичком традицијом”.

„У свему овом најштетније је што је циљна група управо она најрањивија у развоју, деца, јер свака манипулантска власт полази од истог рецепта да се злоупотребом најмлађе популације најлакше манипулише на дуге стазе.”

А да буквар није једини уџбеник сведочи и пример **„Историјске читанке” у којој су Срби проглашени за ратне злочинце, или у књизи „Најлепше црногорске бајке”, а у њој је „Пепељуга” до те мере преведена на црногорски језик да је права уметност детету је прочитати.** Можда на то састављачи ђачких уџбеника и имају право јер су заиста „Папељуга” и остале бајке црногорске настале у кабинету **Министарства просвете и Завода за уџбенике Црне Горе.**

Новица Ђурић, Политика